

special gezonde zuivel

Gezondheidsbevorderende voedingsproducten zijn helemaal in. Ook de zuivelsector speelt zijn gezondheidstroeven steeds vaker uit. De trend zet stevig door. Ad Juriaanse: 'De consument beschouwt zuivel als een gezond product.'

Melk, karnemelk, boter, yoghurt en kaas, het zijn vertrouwde zuivelproducten. Maar er is meer. Het zuivelassortiment waaiert breed uit met talrijke magere en volle melkproducten, al dan niet verrijkt met of verarmd aan bestanddelen als calcium, vetten of probiotica en als recenter voorbeeld CLA. De trend om meer te maken van melk ontstond een aantal jaren geleden. Nauw betrokken bij productontwikkeling en innovatie is het Nederlandse NIZO food research. Het onderzoeksbedrijf in Ede helpt de industrie met de ontwikkeling van ideeën om melk te verwerken tot een diverse reeks andere producten.

Zuivel in het algemeen heeft een positief imago. 'De consument beschouwt zuivel als een gezond product', constateert Ad Juriaanse, directeur van het NIZO food research. 'Het beste bewijs is dat we dit product vanaf de eerste dag aan onze kinderen geven.' Maar hoe gezond zijn melk- en zuivelproducten eigenlijk? 'Melk voldoet aan heel veel voedingsfuncties. Het bezit een evenwichtige samenstelling met onder andere verschillende soorten eiwitten, mineralen en vitamines. Daarnaast heeft melk een positief effect op botten, op de darmgezondheid en de weerstand in het algemeen.'

Functionele zuivel

Juriaanse signaleert een tendens dat voeding voor de consument in de eerste plaats gezond en bovendien gemakkelijk moet zijn. Die trend verbaast de NIZO-directeur niet. 'Wanneer er genoeg voe-

ding op de markt is, ontstaat de eis voor smakelijk voedsel en een veilig traject', legt hij uit. Nu ook het streven naar voedselveiligheid voldoende is ingevuld met projecten als IKM en KKM is het de beurt aan een nieuwe ontwikkeling in de voedselproductieketen. 'Aan de basisvoorwaarden is nu voldaan, dus zie je het ontstaan van een andere reeks eisen. Contaminanten, besmettingsveroorzakers, zijn beheersbaar en vormen niet langer een probleem: het product zuivel is gezond. Nu gaat het steeds meer om de voedingsgewoonte met het oog op de gezondheid en het gemak van de producten.'

Het bestaande eenrichtingsverkeer van producent naar consument verschoof naar een evenwichtsreactie tussen beide groepen. 'Vroeger had de veehouder koeien en haalde daar melk uit voor de ontwikkeling van zuivelproducten. Het machtsspel is nu omgedraaid. De consument stuurt tegenwoordig het aanbod, de supermarkten bepalen mee wat er gemaakt moet worden en bijgevolg gaat ook het onderzoek die richting uit.'

De ontwikkeling richting functionele voeding of met andere woorden voeding die bijdraagt aan de gezondheid van de mens, past geheel in de vernieuwde markteisen. 'Het doel van die voeding is om de kwaliteit van het leven tot op het laatste ogenblik hoog te houden', vervolgt Juriaanse, die daarbij verwijst naar recente ontwikkelingen. De bewezen weerstandsverhogende effecten van probiotica, het toevoegen van bepaalde eiwitfracties in babyvoeding ter bevoor-

Ad Juriaanse: 'Functionele voeding krijgt laatste twintig jaar in Europa veel aandacht'

ring van de groei, het effect van calcium tegen botontkalking en de recente ontdekking van NIZO food research dat calcium bijdraagt aan weerstand tegen salmonella in de darm: het zijn slechts enkele voorbeelden van zuiveltoepassingen met als doel de gezondheid en de levenskwaliteit te verbeteren. Maar ook oudere toepassingen vallen onder de definitie van functionele zuivel. 'Zelfs lichter en magere producten kunnen daaronder vallen. Functionele voeding bezit in principe geen scherpe definitie.'

Eerlijke verpakking

De productie en de consumptie van gezondheidsbevorderende zuivel maakt inmiddels over de hele wereld een steile opmars. Geschat wordt dat het verbruik van functionele voeding tussen 1997 en 2007 verdrievoudigt. 'Functionele voeding krijgt de laatste twintig jaar veel aandacht in Europa', verduidelijkt Juriaanse. Hij noemt kleine nationale verschillen. Duitsland ging bijvoorbeeld vroeger aan de slag met gezondheidsvoeding. Japan wordt algemeen en internationaal als voorloper beschouwd. 'De Japanners geloven er al ontzettend lang in en richtten zelfs een specifiek label op voor dit type voeding.' NIZO food research is nauw verweven met de materie. 'Wij houden ons bezig met het onderbouwen en steunen van de specifieke voedingsclaims en onderzoeken de nutritionele effecten bij de diverse consumentengroepen.'

Binnen de Europese Unie staat met betrekking tot de gezondheidsbevorderende werking van voeding een nieuwe wetgeving op til. 'Straks moet alles wat op de verpakking van een voedingsmiddel komt ook daadwerkelijk bewezen zijn', beklemtoont de NIZO-topman. Van een gezondheidsbevorderend element moet precies bekend zijn welk effect het heeft

op de menselijke gezondheid. 'Voor een positieve werking aangegeven op de verpakking geldt hetzelfde. De garanties naar de consument toe worden dus in de toekomst nog groter.' Niet alleen de wetgeving rond functionele voeding, maar ook de communicatie naar de consument vormt een uitdaging voor de komende jaren. 'Er verschijnen ontzettend veel nieuwe producten op de markt. De energie gaat steeds meer naar de uitleg aan de consument. In die zin gaan we stilaan richting een heel nieuw concept.'

Meer dan melk alleen

Dat bij de vermarkting ook een aantal krachten in de markt spelen, ontkent Juriaanse niet. 'Als zuivelindustrie moet je niet alleen gezond produceren, maar ook onderscheidend zijn. Met de komst van functionele voeding ontstonden duidelijk meer mogelijkheden voor melk en zuivel in het algemeen.'

De NIZO-directeur verwijst daarbij naar de brede reeks toepassingen van melk. Melk kent via een aantal nevenstromen nog een ruim gebruik buiten de zuivelwereld. Melk biedt als leverancier van ingrediënten eveneens veel mogelijkheden. Zo worden melkbestanddelen gebruikt bij de productie van beeldschermen, stropdassen, lijmen en films, in energiedranken en kauwgum of bij de ontsmetting van vlees in slachthuizen. 'Die hele reeks producten bevestigt dat de zuivelindustrie ontzettend veel werk heeft gemaakt van haar productieprocessen.'

Alle stromen zijn daarbij zorgvuldig onderzocht.' Ad Juriaanse vergelijkt de zuivelindustrie met de andere sectoren in de voedingsmiddelenindustrie en hij concludeert: 'De zuivelindustrie en de aansluitende wetenschap vervullen binnen de voedingssector een voorlopersrol.'

Annelies Debergh

NIZO-directeur Ad Juriaanse: 'Zuivel vervult voorlopersrol binnen voedingssector'

Meer met melk